

Compromís social i nacional, ara!

És al carrer. Hi ha una percepció cada vegada més generalitzada que s'acosten moments decisius per al nostre futur col·lectiu. L'allargament i els efectes expansius de la crisi econòmica provoquen l'empitjorament de la situació de moltes famílies i persones, excloses de les oportunitats laborals o sense instruments per reorientar les seves activitats i negocis. I, simultàniament, des de l'Estat i els seus òrgans i gestors només n'arriben actituds fatxendes i desafiantes, transmissores de la seva intenció de no posar remei a l'espòli fiscal ni a la discriminació inversora que Catalunya suporta. Un procés i l'altre, l'econòmic i el polític, es combinen i reforcen fins a abocar-nos a prop del punt d'inflexió. No tenim els recursos que generem com a societat i que en justícia ens pertiquen perquè no tenim la capacitat política de retenir-los i administrar-los directament. I si no tenim prou capacitat política és, en bona mesura i més enllà de les vacil·lacions cròniques, per les pors i la incertesa que genera la manca de control sobre els recursos que han de garantir la viabilitat del procés d'emancipació. Encara hi ha persones que viuen amb sensibilitat especial només el primer factor. D'altres, que només s'emocionen amb el segon. Però estan indissociablement lligats.

La realitat dels darrers mesos va imposant un ritme implacable i els processos es precipiten. O bé disposem dels recursos i els instruments que corresponen a l'envergadura de l'economia catalana i podem, així, engegar polítiques d'estímul al creixement; o bé els efectes de l'anquilosament del sistema poden ser devastadors i perdurables, i comprometre l'horitzó de tota una generació. Igualment, o bé el Govern i el Parlament catalans connecten amb les urgències i necessitats de la gent en aquesta conjuntura decisiva, refermen la seva legitimitat en l'assumpció inequívoca de la condició sobirana del poble de Catalunya i obtenen o prenen els atributs de poder que ens permetin actuar políticament amb capacitat plena; o bé el desànim davant la incapacitat de convertir en poder polític efectiu la voluntat democràtica de la majoria pot provocar un desinflament de les aspiracions i l'ambició nacionals i un afebliment potser irreversible del catalanisme.

En aquestes circumstàncies, la més elemental intel·ligència política demana: l'esforç per administrar el temps i l'acceleració o

JOAN M. TRESSERRAS

COMUNICÒLEG, UAB

ons polítiques a remolc de la situació, enmig de la desorientació alimentada pel seu propi tacticisme i les rutines electoralistes. Però el mapa partidari català està esquerdat i conté temes nous que tot just fa un any no eren a l'agenda. Hauran de ser immediatament abordats. Els desplaçaments de posicions entre la gent poden ser molt grans. Tant en la presa de consciència social com en la nacional. Sectors acostumats a contemplar de lluny l'espai de la política exigiran vies de participació i protagonisme. Vivim les primeres efusions d'una crisi de canvi. No hi ha cap desenllaç predeterminat ni decidit. La darrera paraula, aquesta vegada, ja no la tindrà cap Tribunal Constitu-

tucional de vergonya. No serà una disputa jurídica amb cartes marcades, sinó una confrontació política: l'Estat, els seus aparells i els seus aliats i beneficiaris, davant els partidaris d'una Catalunya sobirana mestressa del seu destí. Tothom quedarà marcat per la seva actitud i participació en el curs d'uns esdeveniments que semblen imminents. Tenir capacitat d'iniciativa o saber detectar els punts fonamentals a plantejar –sobretot en polítiques socials i de dignitat nacional– tindrà, em sembla, més recompensa que les conversions precipitades d'última hora.

Som en temps d'exigència de claredat. Els "anys o segles" del poeta ja han passat. Si volem de veritat que l'oportunitat que es perfila es resolgui de manera favorable, no podem esperar que, simplement, el moment decisiu arribi. Cal anar a trobar-lo. El moment decisiu es construeix políticament. Prenent la iniciativa i actuant amb fermesa. Atorgant-li caràcter fundacional. D'afirmació i no pas de negació. De posada en marxa d'un projecte nou. El resultat d'un esclat democràtic. L'emergència d'una societat que s'empara de la seva voluntat sobirana per acomplir els màxims objectius en matèria de llibertats i de justícia social.

De vegades, als ulls de la gent, d'amics i coneguts, hi veiem els símptomes d'un estat d'ànim general. Hi endevinem la por, el neguit, l'alegria o el desassossec. Aquests dies, malgrat l'ombra de la crisi i els senyals de ràbia i d'afartament, trobo també en moltes mirades un guspireig d'il·lusió i d'esperança. Com dient: preparem-nos i fem-ho, no esperem gaire, anem a trobar la gent, convoquem el país, fem-ho ara. Però no sé si és l'expressió de les seves premonicions o de les meves.

DANIDE

l'alentiment dels processos; la tria dels escenaris principals on es dirimiran las disputes i confrontacions, i la capacitat d'anticipar i tenir previstos els principals moviments i actuacions propis i dels adversaris. La clau de la pròpia força és, però, l'abast i la profunditat del suport social. I cal guanyar-lo. Només si es generalitza la percepció que entrem en un moment decisiu i que la política institucional assumeix radicalment la representació i la defensa de les aspiracions populars es produirà un estat d'alerta general, una veritable mobilització ciutadana.

Les inèrcies d'aquests mesos han situat la majoria de formaci-

Per aprofitar l'oportunitat cal construir el moment decisiu i atorgar-li caràcter fundacional, d'afirmació, de posada en marxa d'un projecte nou